TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2025 m. sausio 9 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teismų bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose – Direktyva 2014/41/ES – Europos tyrimo orderis baudžiamosiose bylose – Materialinė taikymo sritis – Sąvoka „tyrimo priemonė“ – Nutarties dėl kaltinamojo akto, kurioje taip pat nurodyta skirti kardomąjį kalinimą ir sumokėti užstatą, įteikimas – Kaltinamojo apklausa“

Byloje C-583/23 [*Delda*] [i]

dėl *Cour de cassation* (Kasacinis Teismas, Prancūzija) 2023 m. rugsėjo 19 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2023 m. rugsėjo 22 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą procedūroje dėl Europos tyrimo orderio pripažinimo ir vykdymo

AK,

dalyvaujant

Ministère public,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro ketvirtosios kolegijos pirmininko pareigas einantis trečiosios kolegijos pirmininkas C. Lycourgos (pranešėjas), teisėjai S. Rodin ir O. Spineanu-Matei,

generalinis advokatas A. M. Collins,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– AK, atstovaujamo I. Zribi, *avocate*,

– Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos R. Bénard, B. Dourthe ir B. Fodda,

– Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. K. Bulterman ir J. M. Hoogveld,

– Europos Komisijos, atstovaujamos F. Blanc, H. Leupold ir J. Vondung,

* Proceso kalba: prancūzų.

[i] Šios bylos pavadinimas išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo.

susipažinęs su 2024 m. spalio 4 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/41/ES dėl Europos tyrimo orderio baudžiamosiose bylose (OL L 130, 2014, p. 1) 1 ir 3 straipsnių išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant prašymą vykdyti Prancūzijoje Ispanijos teisminių institucijų dėl AK išduotą Europos tyrimo orderį.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

2000 m. gegužės 29 d. konvencija

3 Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose, kurią pagal Europos Sąjungos sutarties 34 straipsnį patvirtino Taryba (OL C 197, 2000, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 1 t., p. 172), 5 straipsnio „Procesinių dokumentų siuntimas ir įteikimas“ 1 straipsnyje nustatyta:

„Kitos valstybės narės teritorijoje esantiems asmenims skirtus procesinius dokumentus kiekviena valstybė narė siunčia tiesiogiai paštu.“

Direktyva 2014/41

4 Direktyvos 2014/41 25 konstatuojamojoje dalyje nustatyta:

„[Š]ioje direktyvoje nustatomos taisyklės dėl tyrimo priemonės vykdymo įrodymų rinkimo tikslais visose baudžiamojo proceso stadijose, įskaitant nagrinėjimo teisme stadiją, jei reikia, susijusiam asmeniui dalyvaujant. Pavyzdžiui, [Europos tyrimo orderis] gali būti išduodamas susijusio asmens laikino perdavimo išduodančiajai valstybei arba apklausos vykdymo naudojant vaizdo konferenciją tikslais. Tačiau tais atvejais, kai tas asmuo kitai valstybei narei turi būti perduodamas siekiant jį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, įskaitant tai, kad tas asmuo turi būti perduotas teismui bylos nagrinėjimo teisme tikslais, pagal [2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimą 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos (OL L 190, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 34)] turėtų būti išduotas Europos arešto orderis“.

5 Šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Europos tyrimo orderis (ETO) – valstybės narės (toliau – išduodančioji valstybė) teisminės institucijos priimtas arba patvirtintas teisminis sprendimas, kad kitoje valstybėje narėje (toliau –

vykdančioji valstybė) būtų įvykdyta viena ar kelios konkrečios tyrimo priemonės siekiant gauti įrodymų pagal šią direktyvą.

[Europos tyrimo orderis] taip pat gali būti išduotas tam, kad būtų galima gauti įrodymus, kuriuos jau turi vykdančiosios valstybės kompetentingos institucijos.“

6 Minėtos direktyvos 3 straipsnyje nurodyta:

„[Europos tyrimo orderis] taikomas visoms tyrimo priemonėms, išskyrus: jungtinės tyrimo grupės sudarymui ir jungtinės tyrimo grupės atliekamam įrodymų rinkimui, kaip nustatyta [2000 m. gegužės 29 d. Konvencijos] 13 straipsnyje ir [2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatiniame sprendime 2002/465/TVR dėl jungtinių tyrimo grupių (OL L 162, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 15)], išskyrus atvejus, kai siekiama taikyti: atitinkamai [šios k]onvencijos 13 straipsnio 8 dalį ir [šio p]amatinio sprendimo 1 straipsnio 8 dalį.“

7 Direktyvos 2014/41 9 straipsnyje numatyta:

„1. Vykdančioji institucija pripažįsta pagal šią direktyvą perduotą [Europos tyrimo orderį] nereikalaudama jokių papildomų formalumų ir užtikrina jo vykdymą tokiu pačiu būdu ir ta pačia tvarka, kaip ir tuo atveju, jei atitinkamą tyrimo priemonę būtų nurodžiusi vykdyti vykdančiosios valstybės institucija, išskyrus atvejus, kai ta institucija nusprendžia remtis vienu iš šioje direktyvoje numatytų nepripažinimo ar nevykdymo pagrindų arba vienu iš atidėjimo pagrindų.

2. Vykdančioji institucija laikosi išduodančiosios institucijos aiškiai nurodytų formalumų ir procedūrų, jei šioje direktyvoje nenumatyta kitaip ir jei tokie formalumai ir procedūros neprieštarauja vykdančiosios valstybės pagrindiniams teisės principams.

<…>

6. Siekdamos sudaryti palankesnes sąlygas veiksmingai taikyti šį straipsnį, išduodančioji institucija ir vykdančioji institucija gali tarpusavyje konsultuotis bet kuriuo tinkamu būdu.“

8 Minėtos direktyvos 10 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Vykdančioji institucija, jei įmanoma, vykdo kitą nei ETO numatytą tyrimo priemonę, jei:

a) ETO nurodyta tyrimo priemonė nenumatyta vykdančiosios valstybės teisėje arba

b) ETO nurodytos tyrimo priemonės nebūtų galima taikyti panašioje nacionalinėje byloje.

2. Nedarant poveikio 11 straipsniui, 1 dalis netaikoma šioms tyrimo priemonėms, kurias visada turi būti galima taikyti pagal vykdančiosios valstybės teisę:

<…>

c) liudytojo, eksperto, nukentėjusiojo, įtariamojo ar kaltinamojo arba trečiojo asmens apklausai vykdančiosios valstybės teritorijoje;

<…>“

9 Minėtos direktyvos 13 straipsnyje nustatyta:

„1. Vykdančioji institucija nepagrįstai nedelsdama išduodančiajai valstybei perduoda įvykdžius [Europos tyrimo orderį] gautus arba vykdančiosios valstybės kompetentingų institucijų jau turimus įrodymus.

Jei prašoma [Europos tyrimo orderyje] ir jei galima pagal vykdančiosios valstybės teisę, įrodymai nedelsiant perduodami išduodančiosios valstybės kompetentingoms institucijoms, pagal 9 straipsnio 4 dalį padedančioms vykdyti [Europos tyrimo orderį].

<…>

4. Kai atitinkami daiktai, dokumentai ar duomenys jau yra susiję su kitu procesu, vykdančioji institucija, gavusi aiškų išduodančiosios institucijos prašymą ir su ja pasikonsultavusi, gali laikinai perduoti įrodymus su sąlyga, kad jie bus grąžinti vykdančiajai valstybei, kai tik jie nebebus reikalingi išduodančiajai valstybei arba bet kuriuo kitu metu ar atveju, dėl kurių susitaria kompetentingos institucijos.“

10 Tos pačios direktyvos 15 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„[Europos tyrimo orderio] pripažinimas ar vykdymas vykdančiojoje valstybėje gali būti atidėtas, kai:

<…>

b) atitinkami daiktai, dokumentai ar duomenys jau naudojami kitame procese – iki tol, kol jie nebebus reikalingi tam tikslui.“

11 Direktyvos 2014/41 22 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„[Europos tyrimo orderis] gali būti išduotas dėl vykdančiojoje valstybėje suimto asmens laikino perdavimo siekiant įvykdyti įrodymams surinkti skirtą tyrimo priemonę, pagal kurią būtinas to asmens buvimas išduodančiosios valstybės teritorijoje, su sąlyga, kad jis bus grąžintas per vykdančiosios valstybės nurodytą terminą.“

12 Šios direktyvos 23 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„[Europos tyrimo orderis] gali būti išduotas dėl išduodančiojoje valstybėje suimto asmens laikino perdavimo siekiant įvykdyti įrodymams surinkti skirtą tyrimo priemonę, pagal kurią būtinas jo buvimas vykdančiosios valstybės teritorijoje.“

13 Šios direktyvos 24 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Jei asmuo yra vykdančiosios valstybės teritorijoje, o išduodančiosios valstybės kompetentingos institucijos turi jį apklausti kaip liudytoją arba ekspertą, išduodančioji institucija gali išduoti [Europos tyrimo orderį], kad liudytojas arba ekspertas būtų apklaustas naudojant vaizdo konferenciją ar kitas garso ir vaizdo perdavimo priemones pagal 5–7 dalis.

Išduodančioji institucija gali taip pat išduoti [Europos tyrimo orderį] įtariamojo ar kaltinamojo apklausos naudojant vaizdo konferenciją ar kitas garso ir vaizdo perdavimo priemones tikslu.“

14 Tos pačios direktyvos A priede pateiktoje Europos tyrimo orderio formoje, be kita ko, yra skirsnis „Vykdytina (-os) tyrimo priemonė (-ės)“, kuriame pateikti keli langeliai, įskaitant langelį „Įtariamojo ar kaltinamojo apklausa“, kuriuos atitinkamai reikia pažymėti, taip pat skirsnis „[Europos tyrimo orderio] išdavimo pagrindai“, kuriame išduodančiosios valstybės teisminė institucija raginama išdėstyti tokio orderio išdavimo priežastis.

Prancūzijos teisė

15 Baudžiamojo proceso kodekso 694-16 straipsnyje nustatyta:

„Europos tyrimo orderis – tai valstybės narės, vadinamos išduodančiąja valstybe, teisminės institucijos priimtas teisminis sprendimas, kuriuo kitos valstybės narės, vadinamos vykdančiąja valstybe, prašoma naudojant visoms valstybėms bendras formas per tam tikrą laikotarpį savo teritorijoje atlikti tyrimus, kuriais siekiama gauti įrodymų, susijusių su nusikalstama veika, arba pateikti jos jau turimus įrodymus.

Europos tyrimo orderiu taip pat gali būti siekiama laikinai užkirsti kelią objekto, kuris gali būti panaudotas kaip įrodymas, sunaikinimui, pakeitimui, perkėlimui, perdavimui ar perleidimui.

Juo taip pat gali būti siekiama vykdančiojoje valstybėje suimto asmens laikino perdavimo išduodančiajai valstybei, tam, kad išduodančiojoje valstybėje būtų galima atlikti procesinius veiksmus, kuriems reikalingas šio asmens dalyvavimas, arba išduodančiojoje valstybėje suimto asmens laikino perdavimo vykdančiajai valstybei, tam, kad jis dalyvautų šioje valstybėje atliekant prašomus tyrimus.

Pirmesnėse dviejose pastraipose minimi įrodymai gali būti susiję ir su tuo, kad asmuo nevykdo pareigų, kylančių iš apkaltinamojo nuosprendžio, net jei šis nevykdymas nereiškia nusikalstamos veikos.“

16 Šio kodekso 696-44 straipsnyje numatyta:

„Užsienyje vykdomo baudžiamojo persekiojimo atveju, kai užsienio valstybės vyriausybė mano, kad apie procesinį dokumentą ar nuosprendį būtina pranešti Prancūzijos teritorijoje gyvenančiam asmeniui, šis dokumentas ar nuosprendis perduodamas pagal 696-8 ir 696-9 straipsniuose nurodytas formas, prireikus su vertimu į prancūzų kalbą. Prokuratūros prašymu dokumentai įteikiami asmeniškai. Originalas, kuriuo patvirtinamas įteikimas, tuo pačiu būdu grąžinamas prašančiajai vyriausybei.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

17 2021 m. kovo 1 d. Ispanijos teisminės institucijos išdavė Prancūzijos valdžios institucijoms skirtą Europos tyrimo orderį, kuriame prašė AK, tuo metu suimtai Prancūzijoje, įteikti 2009 m. rugsėjo 30 d. *Juzgado Central de Instrucción no 4 de la Audiencia Nacional* (Nacionalinio teismo Centrinis ikiteisminio tyrimo teismas Nr. 4, Ispanija) nutartį dėl kaltinamojo akto, kad šis asmuo, dalyvaujant savo advokatui, galėtų „dėl atitinkamų veikų duoti parodymus ir pateikti visus įrodymus“. Kartu šia nutartimi buvo skirtas suėmimas ir 30 000 EUR užstatas.

18 2021 m. liepos 19 d. *Tribunal judiciaire de Paris* (Paryžiaus pirmosios instancijos teismas, Prancūzija) ikiteisminio tyrimo teisėjas, surašydamas protokolą, įteikė AK, dalyvaujant jos advokatui, šią nutartį dėl kaltinamojo akto, perdavė jai ir jos advokatui šios nutarties kopiją ispanų kalba ir gavo jos parodymus. 2021 m. liepos 20 d. AK pateikė *Cour d’appel de Paris*

(Paryžiaus apeliacinis teismas, Prancūzija) prašymą pripažinti šią apklausą negaliojančia, motyvuodama tuo, kad Ispanijos valdžios institucijų prašymas nepripažintinas Europos tyrimo orderiu, kaip jis suprantamas pagal Baudžiamojo proceso kodekso 694-16 straipsnį.

19 2022 m. balandžio 20 d. *Cour d'appel de Paris* (Paryžiaus apeliacinis teismas) atmetė šį skundą ir, be kita ko, nusprendė, kad Ispanijos teisminės institucijos prašė ne tik įteikti AK nutartį dėl kaltinamojo akto, bet ir sudaryti jai galimybę „dėl atitinkamų veikų pateikti visus įrodymus ir duoti parodymus“. Šis teismas taip pat pažymėjo, kad, pirma, Ispanijos teisminių institucijų sprendimo skirsnyje „Europos tyrimo orderio išdavimo pagrindai“ buvo nurodyta, kad prašomi atlikti veiksmai siejami su „tikrinimu, ar yra padarytos nusikalstamos veikos, atsižvelgiant į visas aplinkybes, galinčias turėti įtakos veikų kvalifikavimui ir jas padariusių asmenų kaltei“, ir, antra, nors šios institucijos skirsnyje „Vykdytina (-os) tyrimo priemonė (-ės)“ nepažymėjo langelio „Įtariamojo arba kaltinamojo apklausa“, jos aiškiai prašė, kad AK parodymai dėl nusikalstamų veikų, kurias ji įtariama padariusi, būtų užfiksuoti protokole. Tuo remdamasis *Cour d'appel de Paris* (Paryžiaus apeliacinis teismas) padarė išvadą, kad Ispanijos teisminės institucijos, prašydamos, jog AK, dalyvaujant jos advokatui ir paisant teisės į gynybą, patikslintų savo poziciją dėl nusikalstamų veikų, paprašė atlikti tyrimus, kuriais siekiama gauti įrodymų, susijusių su nusikalstama veika.

20 AK dėl šio sprendimo pateikė kasacinį skundą *Cour de cassation* (Kasacinis Teismas, Prancūzija), kuris yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas. Kasatorė teigė, kad Europos tyrimo orderio išdavimo tikslas negali būti pranešimas apie pareikštus kaltinimus ir apie bylos perdavimą nuosprendį priimsiančiam teismui, nes tokiam pranešimui taikomos kitos bendradarbiavimo priemonės, visų pirma Baudžiamojo proceso kodekso 696-44 straipsnis.

21 Tačiau *Cour de cassation* (Kasacinis Teismas, Prancūzija) nagrinėjamoje byloje šio teismo generalinis advokatas manė, kad Ispanijos teisminių institucijų priimtame sprendime buvo numatytos tyrimo priemonės, neatsiejamos nuo nutarties dėl kaltinamojo akto įteikimo AK ir teisėjo pareigos ją apklausti dalyvaujant advokatui, kad būtų paisoma jos teisės į gynybą, todėl šiuo sprendimu buvo siekiama atlikti tyrimus, kuriais siekiama gauti įrodymų, susijusių su nusikalstama veika.

22 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pabrėžęs, kad Direktyva 2014/41 į Prancūzijos teisės sistemą buvo perkelta Baudžiamojo proceso kodekso 694-15 ir paskesniais straipsniais, pažymi, kad Teisingumo Teismas niekada nėra priėmęs sprendimo dėl Europos tyrimo orderio materialinės taikymo srities ir, konkrečiau kalbant, dėl to, ar jis apima kaltinamojo akto ir nutarties dėl suėmimo bei užstato įteikimą.

23 Šiomis aplinkybėmis *Cour de cassation* (Kasacinis Teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar Direktyvos 2014/41 1 ir 3 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad pagal juos valstybės narės teisminei institucijai leidžiama išduoti arba patvirtinti Europos tyrimo orderį, kuriuo siekiama, pirma, pranešti kaltinamajam apie kaltinamąjį aktą, kuriame, be kita ko, nurodyta įkalinti ir sumokėti užstatą, ir, antra, apklausti kaltinamąjį, kad jis, dalyvaujant advokatui, galėtų pateikti visas naudingas pastabas dėl šiame kaltinamajame akte nurodytų nusikalstamų veikų?“

Procesas Teisingumo Teisme

24 Atsakydamas į 2023 m. spalio 27 d. Teisingumo Teismo prašymą pateikti informacijos, 2023 m. lapkričio 23 d. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodė, kad, pirma, 2022 m. rugsėjo 9 d. AK buvo perduotas Ispanijos teisminėms institucijoms vykdant tris 2018 m. rugsėjo 26 d. ir 2019 m. spalio 9 d. *Cour d'appel de Paris* (Paryžiaus apeliacinis teismas) priimtus sprendimus ir, antra, 2021 m. liepos 19 d. apklausos protokolas buvo perduotas Ispanijos teisminėms institucijoms.

Dėl prejudicinio klausimo

25 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2014/41 1 ir 3 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad sprendimas, kuriuo vienos valstybės narės teisminė institucija prašo kitos valstybės narės teisminės institucijos, pirma, pranešti atitinkamam asmeniui apie dėl jo priimtą kaltinamąjį aktą, kuriame, be kita ko, nurodyta dėl jo suėmimo ir užstato taikymo, ir, antra, leisti šiam asmeniui pateikti pastabas dėl šioje nutartyje nurodytų veikų, yra tyrimo priemonė, dėl kurios gali būti išduotas Europos tyrimo orderis, kaip tai suprantama pagal šią direktyvą.

26 Pagal Direktyvos 2014/41 1 straipsnį Europos tyrimo orderis – tai išduodančiosios valstybės narės teisminės institucijos priimtas arba patvirtintas teisminis sprendimas, kad vykdančiojoje valstybėje narėje būtų įvykdyta viena ar kelios konkrečios tyrimo priemonės siekiant gauti įrodymų. Šios direktyvos 3 straipsnyje nustatyta, kad Europos tyrimo orderis taikomas visoms tyrimo priemonėms, išskyrus jungtinės tyrimo grupės sudarymą ir jos atliekamą įrodymų rinkimą.

27 Šiuo klausimu svarbu pažymėti, pirma, kad Direktyvoje 2014/41 taip pat neapibrėžta, ką reiškia „tyrimo priemonė“, kaip ji suprantama pagal jos 1 ir 3 straipsnius, taip pat nėra nuorodos į valstybių narių teisę, siekiant išsiaiškinti, kaip ši sąvoka apibrėžiama pagal ją. Taigi ši sąvoka turi būti aiškinama kaip savarankiška Sąjungos teisės sąvoka, atsižvelgiant ne tik į šių nuostatų formuluotę, bet ir į teisės akto, kuriame jos įtvirtintos, kontekstą bei tikslus (šiuo klausimu žr. 2024 m. balandžio 30 d. Sprendimo *M. N. (EncroChat)*, C-670/22, EU:C:2024:372, 109 punktą).

28 Pirma, kiek tai susiję su Direktyvos 2014/41 1 ir 3 straipsnių formuluotėmis, sąvoka „tyrimo priemonė“ teisėsaugos tikslais įprastai reiškia bet kokį tyrimo veiksmą, kuriuo siekiama nustatyti baustiną veiką, jos padarymo aplinkybes ir ją atlikusio asmens tapatybę. Tokį aiškinimą patvirtina, be kita ko, šiame 1 straipsnyje esantis teiginys, jog tyrimo priemone turi būti siekiama, kad išduodančioji valstybė narė gautų „įrodymų“.

29 Antra, kaip iš esmės pažymėjo generalinis advokatas savo išvados 28–30 punktuose, Direktyvos 2014/41 1 ir 3 straipsnių kontekstas patvirtina šį aiškinimą.

30 Visų pirma, Direktyvos 2014/41 10 straipsnio 2 dalyje, kaip ir 24–31 straipsniuose, išvardytos kelios tyrimo priemonės, kuriomis visomis siekiama gauti duomenų, skirtų veikoms arba jas atlikusio asmens tapatybei nustatyti.

31 Be to, nors iš šios direktyvos 22 ir 23 straipsnių matyti, kad Europos tyrimo orderiu taip pat gali būti siekiama perduoti suimtą asmenį, vis dėlto šiuose straipsniuose patikslinta, kad toks perdavimas gali būti vykdomas tik siekiant įvykdyti tyrimo priemonę, kuria siekiama surinkti įrodymus, dėl to reikia, kad šis asmuo būtų valstybės narės, kuriai jį prašoma perduoti,

teritorijoje. Vis dėlto iš minėtos direktyvos 25 konstatuojamosios dalies matyti, kad kai atitinkamas asmuo turi būti perduotas kitai valstybei narei baudžiamojo persekiojimo tikslais, įskaitant perdavimą bylą nagrinėjančiam teismui, turi būti išduotas Europos arešto orderis, o ne Europos tyrimo orderis.

32 Galiausiai iš Direktyvos 2014/41 13 ir 15 straipsnių matyti, jog išduodant Europos tyrimo orderį siekiama, kad įrodymai, kuriuos gavo arba jau turi vykdančiosios valstybės narės institucijos, būtų perduoti išduodančiajai valstybei narei (šiuo klausimu žr. 2021 m. rugsėjo 2 d. Sprendimo *Finanzamt für Steuerstrafsachen und Steuerfahndung Münster*, C-66/20, EU:C:2021:670, 41 punktą). Taigi galiausiai tyrimo priemone turi būti siekiama, kad vykdančioji valstybė narė perduotų tam tikrus įrodymus išduodančiajai valstybei narei, o 13 straipsnio 4 dalyje ir 15 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta, kad šie įrodymai gali būti daiktai, dokumentai arba duomenys.

33 Trečia, Direktyva 2014/41 siekiamas tikslas taip pat patvirtina tokį sąvokos „tyrimo priemonės“ aiškinimą.

34 Iš tiesų, viena vertus, šia direktyva siekiama pakeisti nevientisą ir sudėtingą įrodymų rinkimo tarpvalstybinio pobūdžio baudžiamosiose bylose sistemą, įdiegus viena priemone (vadinamuoju „Europos tyrimo orderiu“) grindžiamą paprastesnę ir veiksmingesnę sistemą, palengvinti ir paspartinti teismų bendradarbiavimą (2024 m. balandžio 30 d. Sprendimo *M. N. (EncroChat)*, C-670/22, EU:C:2024:372, 86 punktas). Darytina išvada, kad priimdamas minėtą direktyvą Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė pagerinti teisminį bendradarbiavimą renkant įrodymus tarpvalstybinėse baudžiamosiose bylose.

35 Kita vertus, Direktyva 2014/41 siekiamas teisminio bendradarbiavimo supaprastinimo ir veiksmingumo tikslas reikalauja paprastai ir nedviprasmiškai nustatyti pagrindinius Europos tyrimo orderio mechanizmo elementus (šiuo klausimu žr. 2023 m. kovo 2 d. Sprendimo *Staatsanwaltschaft Graz (Diuseldorfo mokestinių baudžiamųjų bylų tyrimų tarnyba)*, C-16/22, EU:C:2023:148, 43 punktą). Pati sąvoka „tyrimo priemonė“ yra viena iš tokių elementų, todėl šis tikslas taip pat patvirtina paprastą ir įprastą sąvokos apibrėžimą, pateiktą šio sprendimo 28 punkte.

36 Antra, reikia išnagrinėti, ar sprendime, kaip antai nagrinėjamame pagrindinėje byloje, prašomos priemonės yra tyrimo priemonės, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2014/41.

37 Pirma, kalbant apie vienos valstybės narės teisminių institucijų prašymą kitos valstybės narės teisminėms institucijoms pranešti atitinkamam asmeniui apie dėl jo priimtą kaltinamąjį aktą, reikia pažymėti, kad toks pranešimas savaime negali būti laikomas tyrimo priemone, kaip tai suprantama pagal šią direktyvą. Iš tiesų tokiu pranešimu nesiekiama gauti įrodymų – tai yra procesinė pareiga, kuria siekiama toliau vykdyti asmens, dėl kurio pranešimas teikiamas, valstybinį kaltinimą. Todėl, kaip generalinis advokatas pažymėjo savo išvados 34 punkte, pranešimą apie tokį dokumentą kitoje valstybėje narėje iš esmės reglamentuoja ne minėta direktyva, o 2000 m. gegužės 29 d. konvencijos 5 straipsnis.

38 Antra, tai, kad, kaip nagrinėjamu atveju, nutartis dėl kaltinimo akto papildyta įpareigojimu pateikti piniginį užstatą, niekaip nekeičia šios išvados, nes, kaip matyti iš šio sprendimo 27–35 punktų, pareiga sumokėti tokį užstatą taip pat nėra tyrimo priemonė, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2014/41.

39 Trečia, dėl nurodymo suimti, kuris taip pat gali būti nurodytas nutartyje dėl kaltinimo akto, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad, išskyrus šios direktyvos 22 ir 23 straipsniuose nurodytus asmenų, kurie jau sulaikyti siekiant įvykdyti tyrimo priemonę, perdavimo atvejus, Europos tyrimo orderis negali apriboti atitinkamo asmens teisės į laisvę, įtvirtintos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 6 straipsnyje (2020 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *Staatsanwaltschaft Wien (Suklastoti mokėjimo nurodymai)*, C-584/19, EU:C:2020:1002, 73 punktas).

40 Darytina išvada, kad, išskyrus 22 ir 23 straipsniuose nurodytus atvejus, kurie nagrinėjamu atveju nėra reikšmingi, Europos tyrimo orderyje negali būti prašymo skirti suėmimą arba palikti asmenį, dėl kurio pateiktas šis prašymas, suimtą.

41 Ketvirta, kalbant apie prašymą apklausti asmenį, dėl kurio priimta nutartis dėl kaltinimo akto, tiesa, kad Direktyvos 2014/41 10 straipsnio 2 dalies c punkte ir 24 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje įtariamojo arba kaltinamojo apklausa aiškiai nurodyta kaip viena iš priemonių, dėl kurių gali būti priimtas Europos tyrimo orderis, kaip tai suprantama pagal šią direktyvą.

42 Vis dėlto, kaip generalinis advokatas iš esmės pažymėjo savo išvados 41 punkte, tam, kad toks prašymas galėtų patekti į Direktyvos 2014/41 taikymo sritį, juo turi būti siekiama gauti įrodymų, kaip tai suprantama pagal šią direktyvą. Ir atvirkščiai – apklausa, kuria siekiama tik leisti kaltinamajam pateikti pastabas dėl jam pateiktų kaltinimų, negali būti laikoma tyrimo priemone, kaip tai suprantama pagal minėtą direktyvą. Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi nustatyti tikslų Ispanijos teisminių institucijų pateikto prašymo apklausti AK dalyką.

43 Siekiant pateikti išsamų atsakymą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, dar reikia pažymėti, kad jeigu šiuo prašymu surengti apklausą nebūtų siekiama surinkti įrodymų, Prancūzijos institucijos, remdamosi Direktyva 2014/41, nebūtų galėjusios teisėtai vykdyti Ispanijos teisminių institucijų priimto sprendimo.

44 Tačiau jei minėto prašymo apklausti tikslas būtų surinkti įrodymus ir jei Ispanijos teisminės institucijos pagrindinėje byloje nagrinėjamame sprendime būtų nurodžiusios, kad pagal jų nacionalinę teisę AK galėjo būti apklausta tik po to, kai jai buvo pranešta apie nutartį dėl kaltinimo akto, reikėtų pripažinti, kad, nukrypstant nuo to, kas nurodyta šio sprendimo 37 punkte, Europos tyrimo orderiu būtų buvę galima prašyti pranešti apie tokią nutartį. Iš tiesų, iš Direktyvos 2014/41 9 straipsnio 2 dalies matyti, kad vykdančioji institucija iš principo privalo laikytis išduodančiosios institucijos aiškiai nurodytų formalumų ir procedūrų.

45 Taigi pastaruoju atveju Prancūzijos teisminės institucijos, nepažeisdamos Direktyvoje 2014/41 numatytų nepripažinimo, atsisakymo ir atidėjimo pagrindų, iš esmės privalėjo vykdyti pagrindinėje byloje nagrinėjamą sprendimą tiek, kiek jis susijęs su nutarties dėl AK kaltinimo akto įteikimu ir su jos apklausa, išskyrus su šioje nutartyje nurodyto nurodymo dėl suėmimo ir dėl užstato taikymo.

46 Vis dėlto pagrindinėje byloje nagrinėjamas sprendimas galėjo būti įvykdytas iš dalies tik po to, kai pagal Direktyvos 2014/41 9 straipsnio 6 dalį Prancūzijos valdžios institucijos atsiklaustų Ispanijos valdžios institucijų, ar jos neprieštarauja, kad minėtas prašymas būtų įvykdytas tik iš dalies.

47 Iš tiesų, iš ES sutarties 4 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje įtvirtintos lojalaus bendradarbiavimo pareigos matyti, kad, siekdamos užtikrinti veiksmingą bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose, išduodančiosios ir vykdančiosios teisminės institucijos turi visapusiškai naudotis priemonėmis, numatytomis Direktyvoje 2014/41, kad būtų skatinamas tarpusavio pasitikėjimas, kuriuo grindžiamas šis bendradarbiavimas (pagal analogiją žr. 2023 m. balandžio 18 d. Sprendimo *E. D. L. (Sveikatos pagrindu grindžiamas atsisakymo registruoti pagrindas)*, C-699/21, EU:C:2023:295, 45 ir 46 punktus).

48 Galiausiai, jei prašymas apklausti AK būtų susijęs su įrodymų rinkimu ir jei pagrindinėje byloje nagrinėjamame Ispanijos valdžios institucijų sprendime nebūtų jokios nuorodos, kaip antai nurodytos šio sprendimo 44 punkte, reikėtų konstatuoti, kad, nepažeidžiant Direktyvoje 2014/41 numatytų nepripažinimo, atsisakymo ir atidėjimo pagrindų, Prancūzijos valdžios institucijos iš esmės privalėjo patenkinti tik šį prašymą atlikti apklausą, po to, kai atsiklausus Ispanijos teisminių institucijų šios nebūtų prieštaravusios tam, kad šis prašymas būtų įvykdytas tik iš dalies.

49 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad Direktyvos 2014/41 1 ir 3 straipsniai turi būti aiškinami taip:

– sprendimas, kuriuo vienos valstybės narės teisminė institucija prašo kitos valstybės narės teisminės institucijos pranešti asmeniui apie nutartį dėl kaltinimo akto, savaime nėra Europos tyrimo orderis, kaip tai suprantama pagal šią direktyvą;

– sprendimas, kuriuo valstybės narės teisminė institucija prašo kitos valstybės narės teisminės institucijos suimti asmenį kitais nei minėtos direktyvos 22 ir 23 straipsniuose nurodytais tikslais arba įpareigoti jį pateikti užstatą, nėra Europos tyrimo orderis, kaip jis suprantamas pagal tą pačią direktyvą;

– sprendimas, kuriuo vienos valstybės narės teisminė institucija prašo kitos valstybės narės teisminės institucijos leisti asmeniui pateikti pastabas dėl nutartyje dėl kaltinimo akto nurodytų su juo susijusių aplinkybių, yra Europos tyrimo orderis, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2014/41, jeigu šiuo prašymu dėl apklausos siekiama rinkti įrodymus.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

50 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/41/ES dėl Europos tyrimo orderio baudžiamosiose bylose 1 ir 3 straipsniai

turi būti aiškinami taip:

– **sprendimas, kuriuo vienos valstybės narės teisminė institucija prašo kitos valstybės narės teisminės institucijos pranešti asmeniui apie nutartį dėl kaltinimo akto, savaime nėra Europos tyrimo orderis, kaip tai suprantama pagal šią direktyvą;**

– **sprendimas, kuriuo valstybės narės teisminė institucija prašo kitos valstybės narės teisminės institucijos suimti asmenį kitais nei minėtos direktyvos 22 ir 23 straipsniuose nurodytais tikslais arba įpareigoti jį pateikti užstatą, nėra Europos tyrimo orderis, kaip jis suprantamas pagal tą pačią direktyvą;**

– **sprendimas, kuriuo vienos valstybės narės teisminė institucija prašo kitos valstybės narės teisminės institucijos leisti asmeniui pateikti pastabas dėl nutartyje dėl kaltinimo akto nurodytų su juo susijusių aplinkybių, yra Europos tyrimo orderis, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2014/41, jeigu šiuo prašymu dėl apklausos siekiama rinkti įrodymus.**

Parašai.